

Силабус курсу

ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЧОТИРЬОХ ВИДІВ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧІВ

Освітньо-наукова програма: «Середня освіта»
Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий рівень)
Ступінь вищої освіти: доктор філософії (PhD)
Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта
Компонент освітньої програми: вибіркова
Кількість кредитів: 5
Рік навчання: II, Семестр: IV

Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи
Мова викладання: українська, англійська

Керівник курсу:	Доктор педагогічних наук, професор Сокол Мар'яна Олегівна
Контактні телефони викладача:	
E-mail викладачів:	sokol@tnpu.edu.ua
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/inozemnimovy/sokol-mar-yana-oleg-vna.php
Сторінка курсу в Moodle	http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/PhD/sylabusy-kursiv.php

Анотація дисципліни

З ростом міжкультурних контактів і соціальних зв'язків суспільство висуває більш прогресивні вимоги до комунікативних якостей людини, його вмінь орієнтуватися в інформаційних потоках; самонавчатися, заповнюючи відсутні знання; володіти конкурентоспроможністю й мобільністю; вирішувати нестандартні комунікативні завдання та прагнути до самоактуалізації в комунікативній діяльності. Цей факт акцентує завдання становлення комунікативної компетенції кожного учасника освітнього процесу, яка не зводиться тільки до опанування іноземною мовою. У концепціях низки зарубіжних та вітчизняних авторів актуалізована необхідність освоєння комунікативних стратегій, які детермінують комунікативну спроможність особистості.

Навчальна дисципліна «Формування навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності» є одним із освітніх компонентів освітньо-наукової програми «Середня освіта», здобувачів третього освітньо-наукового рівня, галузі знань 01 «Освіта/ Педагогіка» за спеціальністю 014 «Середня освіта» та входить до циклу дисциплін за вибором, має теоретичний та практичний напрям.

Мета дисципліни «Формування навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності» – розширення знань аспірантів про закономірності формування навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності в аспекті загальноєвропейських рекомендацій:

- виробити у здобувача здатність використовувати профільні знання в галузі середньої освіти, аналізувати науково-теоретичні дослідження та оцінки новітніх методів викладання іноземних мов в закладах освіти;
- поглибити знання про структуру та зміст навчально-стратегічної компетентності, зокрема про психологічні, лінгвістичні, лінгвокультурні передумови її формування;
- виробити вміння визначати цілі, етапи, засоби формування навчально-стратегічної компетентності з врахуванням вимог загальноєвропейських рекомендацій у наукових дослідженнях;
- сформуванати у здобувача здатність застосовувати знання про формування навчально-стратегічної компетентності в розробці новітніх методик навчання іноземних мов для середньої школи;
- виробити у здобувача здатності аналізувати ефективні форми, методи і засоби навчання іноземних мов у середній школі, що сприятиме реалізації наукового дослідження

Предмет навчальної дисципліни – структура і зміст навчально-стратегічної компетентності.

Організація навчання (Структура курсу)

Години			Тема	Результати навчання	Завдання
л.	сем	с.р			
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності.					
2	2	5	1. Загальна характеристика навчально-стратегічної компетентності.	Знати основні поняття та складові компоненти навчально-стратегічної компетентності, необхідні для формування знань навичок та вмінь. Осмислювати зв'язок навчально-стратегічної компетентності зі складовими іншомовної комунікативної компетентності.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
0	2	5	2. Цілі формування навчально-стратегічної компетентності в учнів початкової, основної і старшої школи.	Усвідомлювати цілі і завдання у вивченні ІМ (окремих вправ, які потрібно виконати) і стратегій, якими учні вже володіють. Володіти навчальними стратегіями, вміти вибирати з них ті, які найбільше підходять для вирішення конкретних завдань, гнучко пристосовувати стратегії до потреб, заданих ситуацією, та володіти здатністю до моніторингу рівня свого успіху.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
2	2	5	3. Структура та зміст навчально-стратегічної компетентності.	Знати й уміти використовувати навчальні стратегії оволодіння мовними та мовленнєвими компетентностями і комунікативні стратегії використання ІМ у спілкуванні. Визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання іноземних мов і культур	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
2	2	5	4. Етапи формування навчально-стратегічної компетентності.	Осмислювати зв'язок навчально-стратегічної компетентності з складовими іншомовної комунікативної компетентності.	Питання для обговорення, кейси, презентації

					ції, ІНДЗ
0	2	5	5. Підходи та принципи формування навчально-стратегічної компетентності.	Знати основні компоненти навчального процесу ІМ; сучасні підходи та принципи навчання. Вміти аналізувати теоретичні засади формування навчально-стратегічної компетентності для подальшої науково-педагогічної діяльності.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
Змістовий модуль 2. Комунікативні стратегії і тактики мовленнєвого спілкування					
4	0	5	6. Комунікативні стратегії і тактики мовленнєвого спілкування	Мати концептуальні знання комунікативних стратегій мовленнєвого спілкування, знати понятійно категоріальний апарат комунікативних стратегій.	Презентація, навчальна дискусія
0	2	5	7. Якісна своєрідність стратегій в комунікативній діяльності.	Знати основні стратегії комунікативної діяльності, виокремлювати якісну своєрідність та вміти використовувати їх у навчанні чотирьох видів мовленнєвої діяльності.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
0	2	5	8. Стратегії мовленнєвого спілкування.	Знати основні стратегії комунікативної діяльності, вміти використовувати їх у навчанні чотирьох видів мовленнєвої діяльності.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
Змістовий модуль 3. Вправи і завдання для формування навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності.					
4	0	10	9. Вправи і завдання для формування навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності.	Вміти використовувати різні засоби для формування навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності. Вміти використовувати отримані знання у практичній діяльності.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
0	2	5	10. Вправи для формування стратегічної компетентності в аудіюванні.	Аналізувати та розробляти навчальні матеріали для формування фонетичної компетентності ІМ; здійснювати контроль рівня сформованості. Знати етапи та вміти розробляти системи вправ для аудіювання у формуванні навчально-стратегічної компетентності школярів (старшокласників).	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
0	2	5	11. Вправи, спрямовані на формування стратегічної компетентності в читанні.	Знати етапи, прийоми та засоби формування навчально-стратегічної компетентності в читанні, вміти розробляти навчальні матеріали, здійснювати контроль рівня сформованості компетентності в читанні.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ

0	4	5	12. Вправи і завдання для формування стратегічної компетентності в говорінні.	Знати етапи, прийоми та засоби формування навчально-стратегічної компетентності в говорінні, вміти розробляти навчальні матеріали, здійснювати контроль рівня сформованості компетентності в говорінні.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
0	2	5	13. Реалізація стратегічної компетентності в письмі та вправи на її формування.	Знати етапи, прийоми та засоби формування навчально-стратегічної компетентності в письмі, вміти розробляти навчальні матеріали, здійснювати контроль рівня сформованості компетентності в письмі.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
2	2	5	14. Контроль рівня сформованості навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності.	Здатність аналізувати, узагальнювати й систематизувати стан сформованості навчально-стратегічних компетентностей школяра (старшокласника). Вміти визначати рівень володіння учнями системою мови. Проводити аналогії між класичними і новітніми педагогічними технологіями навчання професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності, використовувати інноваційні технології у навчально-виховному процесі.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
Змістовий модуль 4. Організація і забезпечення процесу формування навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності					
2	0	5	15. Організація і забезпечення процесу формування навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності.	Усвідомлювати логіку процесу формування навчально-стратегічної компетентності, вміти планувати, організовувати та прогнозувати результати.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
0	2	5	16. Планування навчального процесу формування навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності.	Усвідомлювати логіку процесу формування навчально-стратегічної компетентності, вміти планувати й реалізовувати різні форми організації навчально-виховного процесу з іноземної мови в початковій, основній і старшій школі та прогнозувати результати.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
2	2	5	17. Організаційні форми процесу формування навчально-стратегічної компетентності чотирьох видів мовленнєвої діяльності.	Усвідомлювати логіку процесу формування навчально-стратегічної компетентності, вміти планувати, організовувати та прогнозувати результати.	Питання для обговорення, кейси, презентації, ІНДЗ
20	30	100			

Формування програмних та фахових компетенстей:

Індекс в матриці	Програмні компетентності
	Загальні компетентності
ЗК1	Здатність до узагальнень, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння процесів і явищ в освітній галузі, (середньої освіти), вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки;
ЗК2	Здатність до пошуку, систематизації, критичного осмислення та аналізу інформації з різних джерел;
ЗК3	Здатність створювати та інтерпретувати нові знання у процесі виконання наукового дослідження; розширення і переоцінки існуючих знань і професійної практики;
ЗК7	Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність);
ЗК8	Здатність до саморозвитку (планування й вирішення задач власного професійного і особистісного зростання), наявність наукового світогляду, наполегливість у досягненні мети;
ЗК10	Демонстрація авторитетності, високого рівня самостійності та інноваційності, відданість розвитку нових ідей та процесів у передовому контексті професійної та академічної діяльності.
	Фахові компетентності
ФК 1.	Здобуття концептуальних знань у галузі середньої освіти, зокрема про основні парадигми, технології, розуміння теоретичних і практичних проблем, еволюційного шляху розвитку національної та світової методик викладання іноземних мов; розширення наукових знань про систему середньої освіти, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
ФК 3.	Здатність використовувати профільні знання в галузі середньої освіти для аналізу науково-теоретичних досліджень та оцінки новітніх методів викладання іноземних мов в закладах освіти.
ФК 4.	Здатність оперувати класичними та новітніми методами викладання іноземних мов, реалізовувати діяльнісний і компетентнісний підходи на основі лінгводидактичних засад; виконувати роль агента змін, тьютора, едвайсера, коуча, фасилітатора, ментора у навчанні іноземних мов в освітньому процесі Нової української школи.
ФК 6.	Здатність розв'язувати проблеми і завдання в освітній галузі на основі осмислення тенденцій розвитку, чинників впливу з використанням теоретичних та експериментальних методів.
ФК 9.	Здатність оцінювати процес і результат виконаної роботи, розробляти та впроваджувати програми забезпечення якості методики викладання іноземних мов у середній освіті. Здатність до професійної рефлексії.
ФК 12.	Здатність вибудовувати конструктивну взаємодію з учнями/здобувачами, створювати сприятливий психологічний клімат в освітньому середовищі, формувати навички XXI століття.
ФК 14.	Здатність проводити оригінальні дослідження із використанням методологічного інструментарію, досягати наукових результатів, виконувати завдання з міждисциплінарних досліджень в галузі методики викладання іноземних мов.

Програмні результати навчання:

ПРН 1	На основі наукового світогляду аналізувати процеси, явища, інновації суспільного життя, освітнього процесу, академічного середовища; пов'язувати загальнофілософські й лінгвометодичні проблеми, вирішення завдань науково-дослідної, методичної, організаційної діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.
ПРН 4.	Використовувати сучасні концептуальні, методологічні знання в галузі середньої освіти, знати науково-теоретичні, практичні основи їх реалізації, сучасні підходи

	до методики викладання іноземних мов.
ПРН 6.	Уміти критично аналізувати історичні надбання, оцінювати й узагальнювати різні наукові погляди щодо методики викладання іноземних мов, формулювати й обґрунтовувати обрану наукову концепцію.
ПРН 10.	Усвідомлювати й розуміти взаємозв'язки методики з іншими галузями; генерувати, комплексно аналізувати наукові ідеї, категоріальний апарат досліджень, інформаційне та методичне забезпечення.
ПРН 12.	Вміти викладати фахові дисципліни з іноземних мов у галузі середньої освіти відповідно до стандартів сучасної освіти; використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності, діагностики, контролю та оцінки її ефективності.
ПРН 13	Володіти здатністю прогнозувати результати власної професійної діяльності; демонструвати фаховість, інноваційність, високий рівень самостійності у прийнятті управлінських рішень.
ПРН 14	Володіти методами педагогічної діагностики та альтернативними методами оцінювання рівня сформованості іншомовної компетентності здобувачів освіти з метою досягнення результатів навчання.
ПРН 15	Проводити аналогії між класичними і новітніми педагогічними технологіями викладання іноземних мов відповідно до принципів еkleктизму, розробляти НМК з іноземних мов в галузі середньої освіти.

Основні джерела

1. Білоножко Н.Є. Методика формування стратегічної англомовної компетенції старшокласників у процесі засвоєння лексико-граматичного матеріалу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Наталія Єліковна Білоножко. – К., 2010. – 263 с.
2. Дроздова І.П. Стратегії оволодіння мовою як запорука успішного навчання професійного мовлення / І.П. Дроздова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2009. – No 1. – С. 186–193.
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [пер. з англ. О.М. Шерстюк] ; наук. ред. укр. вид-ня С.Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
4. Зимняя И.А. Ключевые компетенции новая парадигма результата современного образования // Высшее образование сегодня. 2003. № 5. С. 34-42.
5. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б. та ін. ; за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
6. Мисечко О.Є. Поняття стратегічної компетенції у змісті сучасної професійної підготовки вчителя іноземної мови у ВНЗ / О.Є. Мисечко // Вісник Житомир. держ. ун-ту імені Івана Франка. – 2004. – Вип. 19. – С. 174–178.
7. Ніколаєва С.Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу / С.Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 2010. – No 2. – С. 11–17.
8. Macaro E. Learning Strategies in Foreign and Second language Classrooms / E. Macaro. – London, N. Y. : CONTINUUM, 2001. – 282 p.
9. O'Malley J. M. Learning Strategies in Second Language Acquisition / J. Michael O'Malley, Anna Uhl Chamot. – Cambridge : Cambridge University Press, 1990. – 265 p.
10. Oxford R.L. Hero with a Thousand Faces: Learner Autonomy, Learning Strategies and Learning Tactics in Independent Language Learning / R.L. Oxford // Language Learning Strategies in Independent Settings. – Cromwell Press Ltd., 2008. – P. 41–63.
11. Oxford R. L. Language Learning Strategies / R.L. Oxford. – Boston : Heinle and Heinle Publishers, 1990. – 343 p.
12. Rampillon U. Lerntechniken im Fremdsprachunterricht: [Handbuch] / U. Rampillon. – München : Hueber, 1989. – 139 S.
13. Stickler U. Collaborative Language Learning Strategies in an E-mail Tandem Exchange / U. Stickler, T. Lewis // Language Learning Strategies in Independent Settings. – Cromwell Press Ltd., 2008. – P. 237–261.

Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних заходів заборонено (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн- тестування (наприклад, у програмі MOODLE).
- *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-5): опитування під час занять тести, завдання, обговорення ситуацій)	15
Модуль 2 – (теми 6-18) – усне і письмове опитування, тести, проблемні лекції, моделі, презентації	15
Модуль 3 – (теми 9-14) – усне і письмове опитування, тести, проблемні лекції, моделі, презентації	20
Модуль 4 – (теми 15-17) – усне і письмове опитування, тести, проблемні лекції, моделі, презентації	10
ІНДЗ – індивідуальна письмова робота	10
Залік – тести, завдання	30
Разом	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
65-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Змістовий модуль №1					Сума	Змістовий модуль № 2			Сума	ІНДЗ	Підсум- ковий контрол (залік)	Сума	
Тем а 1	Тем а 2	Тем а 3	Тем а 4	Тем а 5	За моду ль 1	Тема 6	Тема 7	Тема 8	За мод уль 2				
3	3	3	3	3	15	5	5	5	15				
Змістовий модуль №3					Сума	Змістовий модуль № 4			Сума				
Те ма 9	Те ма 10	Те ма 11	Те ма 12	Те ма 13	Те ма 14	За моду ль 3	Тема 15	Тема 16	Тема 17				За мо- дуль 4
3	3	5	3	3	3	20	3	4	3	10	10	30	100

Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни значно підвищиться, якщо аспірант попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Актуальні проблеми теорії та практики викладання іноземних мов у середній школі», «Методика викладання іноземних мов».

Формат дисципліни

Змішаний (blended) – дисципліна має структуру, контент, завдання і систему оцінювання. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

До силабусу також готуються матеріали навчально-методичного забезпечення:

- навчальний контент (розширений план лекцій, презентації, відео);
- тематика та зміст практичних робіт, ІНДЗ;
- завдання для підсумкового контролю (тести).